

УДК 657.372.1

АКТУАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Ходзицька В.В.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри обліку обліку і оподаткування

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»

У сучасних умовах загострення конкурентної боротьби, розвиток управлінських технологій орієнтує бізнес на процеси довгострокового прогнозування та визначення основних напрямів розвитку господарюючого суб'єкта, спрямовані на забезпечення високого рівня рентабельності діяльності. Особливо актуальні питання підвищення результативності вітчизняних суб'єктів, що сприяє зростанню ВВП України. Посилення конкуренції спонукає суб'єктів різних галузей кардинально переглядати технічну, цінову політику, а також основні підходи до ефективного управління підприємством. Запорукою успіху у даному випадку є комплексний підхід до впровадження сучасних методів управління, реінжинірингу бізнес-процесів, тотального управління якістю, модернізацію виробництва, використання передового досвіду провідних зарубіжних підприємств. Для досягнення окресленої мети сучасні підприємства потребують ефективної системи стратегічного менеджменту, орієнтованого на розробку загальної стратегії розвитку і постановку на її основі стратегічних цілей, спрямованих на досягнення сталих переваг бізнесу перед конкурентами.

Глобалізація економічних відносин, використання сучасних інформаційних систем і технологій обробки поточної інформації формують особливі вимоги до інформативності менеджменту в контексті бізнес-процесів, форм і видів діяльності сегментів.

Інформація традиційного (оперативного) управлінського обліку, концентруючись лише на внутрішніх чинниках діяльності підприємства і охоплюючи порівняно невеликий часовий період, не спроможна у повному обсязі задовольнити інформаційні потреби стратегічного управління. За умов реалізації стратегії формування довгострокової конкурентної переваги, важливо створити стратегічно орієнтовану обліково-аналітичну систему на основі традиційного управлінського обліку, що забезпечує систему стратегічного менеджменту релевантною інформацією для прийняття довгострокових управлінських рішень. На виході такої системи - облікова інформація, спрямована на підтримку процесів розробки та реалізації стратегії підприємства, а як інструменти обліку по суті вбудовуються в процес стратегічного управління.

Стратегічний менеджмент слід розглядати як особливий вид управління, метою якого є створення умов стійкого функціонування виробничого підприємства на основі ефективної безпекової бізнес-політики, що дозволяє своєчасно реагувати на перші ознаки появи умов невизначеності.

В сучасних умовах невизначеності ринкової економіки проблема формування і функціонування системи менеджменту окремого підприємства набуває першочергового значення. Виникнення кризового стану підприємства є свідченням поступового розбалансування та повної втрати дієздатності внутрішнього механізму саморегуляції господарської системи. Виробничі підприємства реального сектору економіки складно адаптуються до жорстких умов ринку, наслідком чого є різний рівень бізнес-безпеки. Розвиток та адаптація стратегічного управлінського обліку промислових підприємств багато в чому залежить від використання методів і інструментів реалізації безпекових важелів. Традиційні інструменти і методи управління є недосконалими, оскільки не дозволяють своєчасно ідентифікувати і прогнозувати можливі ризики кризових явищ зниження бізнес-безпеки підприємства. Головною умовою забезпечення конкурентоспроможності виробничого підприємства є здатність своєчасного передбачення і реагування

на перші ознаки виникнення кризового стану. Виявлення причино- наслідкових зв'язків виникнення кризи дозволить реалізувати механізм прийняття управлінських рішень щодо здійснення заходів бізнес-безпекового менеджменту в умовах обмеженості ресурсів. Виникає негайна потреба в адаптації виробничих підприємств до умов економічних трансформацій на основі використання ефективних методів безпекового управління і стратегії. Вибір стратегії безпекового управління на сьогодні є невідкладним завданням для виробничих підприємств. Тому впровадження ефективних методів стратегічного безпекового управління підприємством на підставі комплексної оцінки потенціалу стратегічної стійкості є актуальним.

Основними вимогами, що пред'являються до стратегічного управління промисловим підприємством, є:

- забезпечення відповідності безпекової стратегії підприємства його місії і перспективному баченню;
- проведення стратегічного бізнес-анілізу, заснованому на дослідженні чинників внутрішнього і зовнішнього середовища,
- використання елементів методу стратегічного менеджменту, які дозволяють виявити кризові ситуації;
- розробка бізнес- політики, що відображає інтереси власників підприємства;
- впровадження бізнес-безпекової стратегії підприємства.

Методологія стратегічного менеджменту охоплює сукупність принципів, методів, які забезпечують процес розробки і реалізації комплексу ефективних управлінських рішень. Розробка будь-яких стратегічних, тактичних і оперативних рішень нерозривно пов'язана з безпековою бізнес- стратегією, оскільки в системі ринкових відносин будь-яка економічна дія неможлива без управлінської складової.

Система стратегічного управлінського обліку є підсистемою в загальній системі менеджменту підприємства з відповідною місією, баченням і стратегічною концепцією. Звідси, її структура має бути інтегрована в загальну

організаційну структуру управління, що дозволить понизити загальний рівень витрат і забезпечити координацію і регулювання дій системи стратегічного управлінського обліку з іншими підсистемами управління підприємством. Особливу увагу в питаннях теорії і методології стратегічного управління слід приділити механізму, під яким слід розуміти сукупність основних елементів зовнішнього і внутрішнього регулювання господарської діяльності підприємства, а також форм і методів дії на суб'єкти і об'єкти бізнес-безпекового управління для досягнення поставлених стратегічних завдань.

В загальному вигляді модель безпекового стратегічного управління в умовах невизначеності представлено на рис. 1.

Таблиця 1

Напрями реалізації безпекового стратегічного менеджменту в умовах невизначеності

Напрями	Вплив на стратегію
1. Визначення оперативних цілей менеджменту	Оцінка ключових індикаторів економічної стійкості Діагностика ефективності операційної, фінансової та інвестиційної діяльності
2. Визначення тактичних цілей	Фінансовий аналіз звітності суб'єкта господарювання. Оптимізація тактичних управлінських рішень
3. Бізнес-аналіз фінансової	Складання прогнозних звітів : звіту про сукупні доходи (прибутки та збитки), звіту про рух грошових коштів
5. Визначення стратегічних цілей менеджменту	Виявлення тенденцій впливу факторів на стратегічний розвиток підприємства Впровадження інтегрованої звітності, що охоплює

Джерело: розроблено автором

В результаті взаємодії системоутворюючих процесів безпекового стратегічного управління і забезпечуючих підсистем керівництво суб'єктом господарювання має реальну можливість створити умови стратегічного функціонування підприємства.

Розв'язання накопичених суперечностей можливе лише на підґрунті кардинального перегляду усіх фундаментальних засад ведення бізнесу,

координації стратегічного бачення місії та змісту діяльності підприємства, що зумовить перехід системи до нового стану рівноваги, яка є необхідною передумовою для її подальшого розвитку.

Відставання реформування системи менеджменту у практичній діяльності значною мірою пояснюється недооцінкою перетворюючої суті управління, ігноруванням методологічних принципів відсутністю методик створення бізнес-безпекових механізмів управління і реінжинірингу, які засновані на досягненні синергічного ефекту дії керуючих чинників.

Список літератури:

1. Друрі К. Управлінський і виробничий облік: Пер. з англ.; Підручник. – М.: ЮНІТІ-ДАНА, 2002.
2. Innes J. Strategic Management accounting, in tones, J (ed.). Handbook of Management accounting, Gee, Ch. 2., - 1998. – 968 p.
3. Cooper R., Kaplan R.S. Measure costs right: make the right decisions // Harvard Business Review. – 1988. - September/October - P. 96-103.
4. Simmonds K. Strategic management accounting // Management accounting. - 1981. - № 59(4). P. 26-29.
5. Simmonds K. Strategic management accounting for pricing: a case example // Accounting and Business Research. - 1982. - № 12(47). P. 206-214.
6. Simmonds K. The accounting assessment of competitive position // European Journal of Marketing, Organization and Society. - 1986. - № 12(4). P. 357-374.
7. Bromwich M. The case for strategic management accounting: the role of accounting information for strategy in competitive markets // Accounting. Organization and Society. – 1990. - № 1. P. 27-46.
8. Lord B.R. Strategic management accounting: the emperor`s new clothes? // Management Accounting Research. - 1996. - № 7(3). - P. 347-366.